

Protestantse gemeente
Zandvoort

Geloof·Hoop·Liefde

Kerkblad

91e jaargang nr.7

Juli 2024

bruna

ERKENDE BOEKHANDEL

Bruna Balkenende

Grote Krocht 18 - 2042 LW Zandvoort
Tel. 023-5716033 - Fax 023-5716540

Ook voor officiële pasfoto's

KUNSTGEBIT STUK?

U kunt bij ons terecht voor:

Partiële en frameprotheses | Volledige protheses
Gespecialiseerd in kunstgebitten op implantaten
Reparaties en rebasings | Vergoeding door zorgverzekeringen

Behandeling volgens afspraak

Tand Prothese Zandvoort

Bakkerstraat 2c

Tel. 023-5766589 of 06-3105 3931

Openingstijden: ma, wo, do, vr 10.00 -14.00 uur

di, za, zo gesloten (voor noodgevallen bel 06-31053931)

BLOEMSIERKUNST

J. Bluijs

*De specialist
in al uw
bloemwerken*

Hallestraat 65 - 2042 LL Zandvoort - Tel.: 023 - 571 20 60

Kerkdiensten, ook via Kerkomroep.nl

Bijdrage collecten kunt u storten op de bankrekeningnummers:

Diaconie: t.n.v. DIAC. PROT. GEM. ZVT, NL 97 ABNA 0565 729 780

Kerk: t.n.v. Kerkrentmeesters Protestantse kerk Zandvoort

NL61INGB 0000089908

Zondag 21 juli 10.00 uur

Voorganger Ds. P.J. Vrijhof

Organist Dhr. A. Woudenberg

Zondag 28 juli 10.00 uur

Pride at the Beach

Voorganger Ds. B.J. Stobbelaar

Organist Dhr. A. Hoekema

Zondag 4 augustus 10.00 uur

Voorganger Ds. N. Paap

Organist Dhr. M. van Vuure

Zondag 11 augustus 10.00 uur

Voorganger Ds. W. Westerveld

Organist Dhr. A. Hoekema

Zondag 18 augustus 10.00 uur

Voorganger Ds. J.W. Verwijs

Organist Dhr. A. Woudenberg

Zondag 25 augustus 10.00 uur

Grand Prix

Voorganger Ds. P.J. Vrijhof

Organist Dhr. M. van Vuure

Zondag 1 september 10.00 uur

Voorganger Ds. P.J. Vrijhof

Organist Dhr. W. Stroman

Zondag 8 september 10.00 uur, Heilig Avondmaal en Startzondag

Voorganger Ds. P.J. Vrijhof

Organist Dhr. C. Verschoor

Viering in Nieuw Unicum

Zaterdag 31 augustus om 10.30 uur. Voorganger ds. John Vrijhof

Kerkdienst in de Bodaan

Maandag 9 sept. om 15.30 uur. Voorganger ds. John Vrijhof

Kerkdienst in Huis in de Duinen

Maandag 16 sept. om 16.00 uur. Voorganger ds. John Vrijhof

Taizé dienst, Vrijdag 6 sept. om 19.00 uur in de Protestantse Kerk

Orgelconcerten in onze kerk

Zaterdag 20 juli aanvang 15:00 uur: Jubileum 175 jaar Knipscheer-orgel:

Andries Bogerd en David Strijbis. o.a. Toccata en Fuga in d van Joh. Seb. Bach.

Zaterdag 27 juli aanvang 15:00 uur: Jubileum 175 jaar Knipscheer-orgel:

Willem Stroman, organist Protestantse Dorpskerk Zandvoort.

Muziek van Jan Pzn Sweelinck, Jehan Alain, J.S. Bach en Mendelssohn.

Zomeravondconcerten in onze kerk

Woensdag 7 augustus optreden van Linda Oudendijk met Jazz programma.

Woensdag 4 september optreden van Ruud Houweling, Singer-Songwriter.

Aanvang is 19:30 uur in de pauze krijgt u een kopje koffie of thee met wat lekkers

Zomerexpositie in de Agathakerk

R.-K. NOTEN OP DE ZANG Componisten aan de kust

De nieuwe Zomerexpositie in de Agathakerk gaat over kerkmuziek door de eeuwen heen met speciale aandacht voor regionale componisten en musici, waarbij ook aandacht besteed wordt aan de lange geschiedenis van het Agathakerkkoor.

U bent van harte welkom bij de opening van deze expositie op 14 juli om 11.30 uur, aansluitend aan de zondagse kerkdienst.

De kerk is van 14 juli-15 september open op woensdag-, zaterdag- en zondagmiddag van 14.00-16.00 uur.

Agenda

Zaterdag 20 en 27 juli	15.00 uur	Orgelconcerten
Woensdag 7 augustus	19.30 uur	optreden van Linda Oudendijk met Jazz
Dinsdag.27 augustus	9.30 uur	Moderamen in Bentveld
Dinsdag 3 september	9.30 uur	Kerkenraad in Consistorie
Woensdag4 september	19.30 uur	Ruud Houweling, Singer-Songwriter

Van de Dominee

Mijn emeritaat nadert, mijn laatste jaar ging in.

Toen ik bevestigd werd in de gemeente van Zandvoort, werd mij gezegd dat ik de laatste predikant van Zandvoort zou zijn. Dit omdat de gemeente klein is, de leeftijd - van gevers en bezoekers - hoog is en omdat Zandvoort ook nog eens het meest seculiere plekje in Nederland is.

Ik verwachtte natuurlijk dat we hier, op een of andere manier, iets aan zouden kunnen veranderen. Maar helaas we schrijven nog steeds rode cijfers, we komen steeds vaker "handen en belangstelling te kort" en het aantal kerkgangers neemt gestaag af. We hebben dus daarom ook werk gemaakt van hoe het nu verder moet wanneer deze trant voortzet. En we hebben nu een aantal mogelijkheden om toch wat verder te kunnen. En er ook voor te zorgen dat ik misschien wel niet de laatste predikant van Zandvoort wordt.

De afwegingen die we maakten om toekomst te krijgen waren lastige afwegingen. Op te gaan in een buurgemeente bleek geen optie, we wilden dat het kerkgebouw er voor het dorp zou blijven en niet een dependance zou worden van een gemeente buiten Zandvoort en praktisch leerde ook dat het bij dergelijke keuzen de gemeente slecht gaat.

Voor mijzelf had ik toen de werktitel gekozen "het kerkgebouw teruggeven aan het dorp" en hebben wij u op 28 oktober 2023 - als kerkgemeenschap - bijeengeroepen om samen met ondernemers en dorpsgenoten tot een visie te komen op de toekomst van het gebouw. En aan de hand van die bijeenkomst kwam de conclusie dat het kerkgebouw van betekenis kan zijn voor Zandvoort, maar niet zo zeer als kerk, maar wel voor; het niet commerciële welzijn. Het was een beslissing genomen op grond van twee visies: "een kerk is de enige organisatie die er niet is voor haar eigen belang" en: "een mens leeft niet van commercie/brood alleen". Al moet er natuurlijk wel geld / commercie zijn om het monument voor het dorp te behouden.

De wens werd uitgesproken dat het gebouw in bezit zou blijven van de kerkelijke gemeente, zodat ze het algemeen nut ook zou kunnen blijven bepleiten. De

slogan "de kerk teruggeven aan het dorp" werd bijgesteld tot "de kerk vrijgeven en beheren voor en met het dorp". We willen er vanuit de kerkgemeenschap op toe blijven zien dat het gebouw ook werkelijk voor het dorp zal blijven bestaan. Er zal dan een stichting moeten komen.

Met deze koers kozen we niet voor de eenvoudigste weg. Het gebouw/monument - wil het van betekenis blijven voor het dorp - zal inkomsten moeten genereren voor onderhoud en niet zo'n beetje ook. De kerkgemeenschap mag - bleek mij uit die berekeningen - ook eigenlijk best trots zijn op zichzelf omdat ze maandelijks zo veel bijdroeg om dit monument van Zandvoort zo goed in stand te houden. Maar het zijn nu juist die lasten - voor het in stand houden van dit monument - geworden die leidde tot de uitspraak dat ik de laatste predikant zou zijn.

Het voelt natuurlijk als minder goed dat we het gebouw nu vaker tegen kostprijzen moeten inzetten - soms zelfs commercieel. En dat terwijl het vroeger het vaak pro deo aan derden ter beschikking stelden omdat we het een goede doel vonden. Maar met behulp van de diaconie kunnen we toch dienstbaar blijven aan die goede doelen. Een hele verandering dus, maar blijkens een artikel in Woord & Dienst leren we dat we niet de enige zijn met deze zorgen om de kosten van een gebouw. Hieronder drukken wij dit artikel voor u af.

Maar eerst nog dit: We zijn gesprekken begonnen in het gemeentehuis om te bezien wat onze mogelijkheden zijn. We zijn op zoek gegaan naar mensen die in de stichting "dorpskerk" willen plaatsnemen en beleid willen maken en uitvoeren om de kerk voornamelijk non commercieel in te zetten voor het dorp.

Binnenkort zullen we ook u weer in een kerkelijke gemeentevergadering uitnodigen om onze vervolgstappen in verbondenheid te kunnen nemen en om met u in gesprek te blijven.

En ook nog dit; bij een kerkgebouw zijn verschillende visies op dat kerkgebouw mogelijk. In de oosters orthodoxe kerk is de kerk een heilige ruimte, je bent als het ware al in het voorportaal van de hemel. Dit is een schril contrast met hoe de protestanten dachten over de kerk. De kerk was een praktische ruimte, bij regen een speelplaats voor de kinderen en een ruimte om markt te houden, bij hoogwater konden ook de koeien hoog en droog staan in de kerk. Op schilderijen zie je ook vaak hondjes in de kerk. Toen de protestanten het beheer kregen van de kerk van Zandvoort lieten ze dan ook direct het "koor" vervallen omdat die heilige ruimte niet meer nodig was. Want het ging niet om een heilige ruimten maar om heiliging van mensen. Echter in de loop van de geschiedenis veranderde dit weer. Door de vele kerkscheuringen en conflicten, ontstond het

gevoel dat de kerk de plek was die zuiver gehouden moest worden voor een vrome elite. De zondaars zochten maar in een ander gebouw hun heil. En met al die kerkscheuringen ontstond toch weer in de protestantse kerk het idee dat de kerk geen openbare ruimte meer was maar de ruimte voor het vrome volk was. En dus moest er ook weer van alles verboden worden in die ruimte. Nu veel van ons kregen ook in de opvoeding mee dat die kerk een heilige ruimte was en daarom voelen we ook vaak weer dat iets niet past in een kerk. Maar nu we het dorp weer bij de kerk betrekken zullen we dit gevoel weer moeten herijken. Geen gemakkelijke taak dat beseffen we; gevoelens zijn maar lastig bij te stellen. En veel van ons vergelijken de kerk niet met een synagoge (plaats van samenkomst), maar met de Tempel van Jerusalem. De Tempel waar Jezus alle commercie uit verdreef. Het betrof hier echter een religieuze commercie. De religie was commercie - een verdienmodel - geworden. Het ging om commerciële religieuze verplichtingen die de toegang in de weg stonden. Waar wij voor willen waken is dat er kerkgang mogelijk blijft. Dat er een huis van samenkomen, leren, zingen en gebed blijft.

Met vriendelijke groet, John Vrijhof

Opname in het ziekenhuis

De ziekenhuizen geven om redenen van privacy uw naam na een opname niet automatisch door aan de kerk waar u bij hoort. Wanneer u in het ziekenhuis bezoek wilt ontvangen vanuit uw kerk, dan kunt u dit doorgeven via een telefoontje aan de predikant ds. John Vrijhof, tel. 06 1212 0218

Wat te kiezen

Een laatste poging

Overall in het land verschijnen tekoopborden in de voortuin van kerken. Het beheer van een (historisch) gebouw is krimpende gemeenten steeds vaker te veel. Hoe kunnen ze kerken behouden en misschien tegelijkertijd de omgeving tot zegen zijn? Maarten Atsma verkent de mogelijkheden.

Eigenlijk valt er niet veel te kiezen. In heel wat dorpen en steden is het behoud van kerkgebouwen voor de eredienst niet langer haalbaar. Veel kerkgebouwen zijn duur en oncomfortabel. Ze voldoen niet aan de eisen van deze tijd en vragen te veel van een laatste groepje, vaak oudere vrijwilligers. En dit alles voor soms maar een paar uur gebruik per week. Dit is totaal niet toekomstbestendig. Daar heb je geen adviseur voor nodig.

Gaan we kerkgebouwen dan verkopen? Dat kan. Maar wat als je het nog één keer probeert? Een laatste poging, een stap in geloof. Stel dat je vijf jaar neemt. Vijf jaar aan de slag met de hoe-vraag en even niet met het slopende en pijnlijke proces dat een of meerdere kerkgebouwen afgestoten moeten worden. Vijfjaar met als doel dat het kerkgebouw het gemeentelieven, maar ook het dorp of de wijk opnieuw tot zegen is. Als mooie plek voor de eredienst, voor missionaire en diaconale inzet in de buurt en als plek van stilte, schoonheid en bewondering. Ik denk aan drie scenario's voor kerkgebouwen in Nederland. Waarschuwing vooraf: de impact van deze mogelijkheden op het bestaande is heel groot.

Samenwerking

Vaak organiseren allerlei gebruikers al activiteiten in de kerk. En om verschillende redenen geven zij vaak om het gebouw, zoals een koor dat weg is van de akoestiek, een buurthuiskamer waarvoor geen andere centrale plek in de wijk is en een zzp'er die er diens cliënten kan ontvangen.

Gebruikers die de ruimte huren, wat vastgelegd is in een overeenkomst met rechten en plichten. Door krimp en vergrijzing van de kerkelijke gemeente wegen die plichten steeds zwaarder. Daarnaast blijken de opbrengsten van de verhuur vaak onvoldoende om de kosten van het gebouw te dekken.

Wat als we de verhouding verhuurder-huurder eens loslaten? Wat als we met vaste gebruikers een soort 'college van kerkrentmeesters' vormen, waarin kerkelijke gemeente en gebruikers verantwoordelijkheden en zeggenschap delen?

Alle partijen blijven financieel bijdragen en zetten een extra stap, door de inzet van bestuurskracht en de inbreng van een netwerk aan vrijwilligers en potentiële nieuwe gebruikers van de kerk. Dit bevordert de onderlinge samenwerking en biedt kansen om over en weer betrokken te raken op elkaars activiteiten. Een kerk geworteld in de samenleving.

Als het aan bereidwillige vaste gebruikers ontbreekt, kijk dan eens of andere kerkgenootschappen deze verantwoordelijkheid en zeggenschap kunnen delen. Dit scenario vraagt om denkwerk en roept spannende vragen op: wie is straks eigenaar van het kerkgebouw als het even wat minder gaat?

Woonruimte realiseren

Veel kerkgebouwen zijn te groot voor de kerkelijke gemeente. Zo is op zondag de kerkzaal lang niet altijd gevuld en zijn de meeste bijzalen vaker niet dan wel bezet. Dit biedt kansen om ruimte te verhuren, maar dat vraagt dus heel wat van de kerkelijke gemeente. Wat als we een deel van de ruimte, de bijzalen of een gedeelte van de kerkzaal, onttrekken aan gebruik? Wat als we (met een architect) verkennen of we daar woonruimte kunnen realiseren? Of, als dit echt niet in het kerkgebouw kan, in het wijkgebouw of de pastorie?

Allereerst biedt dit stabiele inkomsten en bespaart het behoorlijk op het beheer. Daarnaast kan de kerkelijke gemeente zoeken naar betrokken bewoners, als kern die 'de godslamp brandende houdt', als groep die leven in de brouwerij brengt en allerlei activiteiten start en draait.

In ruil voor deze bijdrage ontvangen ze aantrekkelijke woonruimte en dat is natuurlijk heel wat waard in deze tijden van woningnood. Het mes snijdt zo aan verschillende kanten.

Méer activiteiten

Een programmering in het kerkgebouw kan de omgeving tot zegen zijn en verrijkt de kerkelijke gemeente. In dit scenario kiest de kerkelijke gemeente voor méer in plaats van minder. De gemeente gaat voor een 24/7-programmering in de kerk, waardoor nieuwe groepen in de kerk komen en de inkomsten stijgen. Het is niet zo dat de kerkelijke gemeente zelf producties gaat maken of allerlei activiteiten organiseren; ze opent haar deuren voor wat er al is en biedt actief een podium aan. Het is belangrijk dit vanuit visie te doen. Welke soort gemeente zijn we? Wat willen we zijn? En welke samenwerking past daarbij? Kijk ook naar de kracht van het kerkgebouw. Zo kan de ene gemeente inzetten op cultuur middels een buurt-podium voor amateurmuzikanten en de lokale

muziek- en theaterschool. De andere gaat voor welzijn door een (diaconaal) platform met de voedselbank, thuisbasis voor maatschappelijk werkers en een huisartsenpost. En weer een ander voor gemeenschapsvorming door een buurthuiskamer met lekkere koffie, spelinloop en een kringloopwinkel. Naast gastvrijheid en goede faciliteiten brengt de gemeente actief haar eigen verhaal in. Wat ons inspireert, kan ook buurtbewoners prikkelen. Overtuigend, zonder vervelend te zijn. Eerlijkheid gebiedt wel te zeggen: dit scenario vraagt veel (vrijwillige) uren, denkkraft en investeringen van de gemeente.

Help ons dan!

De kans dat het na vijf jaar alsnog mislukt, is best aanwezig. Bovenstaande antwoorden zijn niet pasklaar en vragen om aanpassing aan de eigen context. Wat ook niet helpt, is dat we het vaak te positief inzien. Of het helemaal niet inzien. Of stiekem denken: het zal mijn tijd wel duren.

Laat zien dat het serieus is. Wie weet het straks, als we de laatste vijf jaar, de laatste poging om het kerkgebouw te redden, ingaan? Weten de kerkgangers dat? De vaste gebruikers? De bewoners van het dorp, de stad of de wijk? Of zeggen we het pas als de kerkenraad de knoop heeft doorgemaakt en een verkoopbord in de tuin plaatst? Ik zou zeggen: schreeuw het nu van de daken. 'Het lukt ons niet meer! Is jou dit kerkgebouw ook wat waard? Help ons dan!' Wie weet wie er opstaat.

Verkoop is niet het einde

Als het dan toch niet lukt, dan gaan we tenminste strijdend ten onder. Het kerkgebouw komt te koop te staan. Maar dat betekent niet dat de kerkelijke plek op de markt komt. Kunnen we deze plek voor de eredienst en daarmee de kerkelijke presentie alsnog behouden? Verbouwt een vastgoedondernemer de kerk tot appartementencomplex? Kan dan het kapelletje blijven dienen als stille plek in de drukke stad? Zet de supermarkt de kerk vol met schappen en aanbiedingen? Kan dan de kerkelijke gemeente buiten openingstijden tussen dezelfde schappen, vieren, aansluiten bij en schuren met het verhaal van de ondernemer? Komen er boeken in de kerk te staan? Kan dan de gemeente de literatuur verrijken met haar eigen stem? Een kerkgebouw verkopen is niet per se het einde van kerk als geloofsgemeenschap. Het is niet alles of niets, maar misschien wel en-en.

Maarten Atsma is projectleider kerkgebouwen Protestantse Kerk Amsterdam.

uit Woord & Dienst, mei 2024

Lied van juni, Lied 4a "Verhoor mij als ik roep tot U"

1. Verhoor mij als ik roep tot U,
gebieder van gerechtigheid.
Ach geef mij adem in de nacht
en maak me van beklemming vrij.

2. Waar is de trots die ik ooit had?
Ik joeg op leegte en op dood.
Nu moet ik zoeken naar mijn Heer,
zoals een kind naar moeders schoot.

3. Ontsluit de poorten van je geest,
spreek in de stilte van je hart.
Leg je vertrouwen in zijn hand,
en alle offers die je bracht.

4. zovelen zochten naar geluk-
God, toon uw lichtende gelaat.
Gij brengt meer vreugde in mijn hart
dan oogst en wijn en overdaad.

In "iedere dag een nieuw begin" van Nienke van Andel, staat over dit lied:

Als ik 's nachts in mijn bed lig te tobben, kan ik ineens overeind schieten, happend naar adem. De zorgen ontnemen me letterlijk de adem. Hijgend en puffend zeg ik: 'Wat moet ik doen?' In de nacht is het altijd erger dan overdag. Alsof de duisternis al mijn problemen vergroot. Het gebrek aan licht zorgt voor gebrek aan perspectief.

Als kind kon je ook zo wakker schrikken uit een nare droom. Dan was er altijd wel een vader, een moeder of broer of zus om je te kalmeren. Er stond meteen iemand naast je bed om je te troosten. Maar eenmaal volwassen geworden, moet je het zelf zien op te lossen.

De psalmen leren mij dat het helpt om je zorgen bij de hemelse Vader neer te leggen. Om zo de dingen echt van je af te zetten. Zing het, schreeuw het naar de hemel. Hij hoort het aan. Zing je van je zorgen vrij, zodat je daarna vredig kunt gaan slapen.

5. Een vrede daalt in mij, meteen,
en ik val waar ik lig in slaap.
Gij geeft mij in de nacht een huis
dat van vertrouwen eeuwig staat.

Van de voorzitter

Afgelopen week heeft de kerkenraad vergaderd. Hieronder volgt er een beknopt verslag.

De komende activiteiten worden besproken zoals de orgelconcerten, zomeravondconcerten, Pride at the Beach en de Open Monumentendagen. Met tevredenheid wordt teruggeblikt op het jubileum van de Dorpskerk en het Knipscheerorgel.

Hierna bespreken we de toekomst van de kerk. We bespreken de zorgen om de menskracht om te blijven functioneren als gemeente en de zorgen om de stenen. We zullen na de zomer in gesprek gaan met Peter Verhoeff classispredikant. Wij zijn niet de enige gemeente die tekort aan menskracht hebben en vanuit de landelijke kerk is men bezig met het zoeken van oplossingen hiervoor. We hopen dat ds. Verhoeff ons één en ander kan verduidelijken aan mogelijkheden.

Met het kerkblad heeft u ook een brief/ brieven ontvangen. Die gaan over menskracht en opvolging van taken. Vanaf deze plek wil ik nogmaals een dringend beroep op u doen.

Tot slot wens ik u een fijne zonnige zomer. In september zal de kerkenraad voor het eerst weer vergaderen na de zomer.

Yvonne

Vanuit de diaconie

We hebben in juni weer vergaderd met onze diaconale partners. De Paasactie is geëvalueerd en voor herhaling vatbaar bevonden. In de vergadering is er een voorzichtig begin gemaakt met de plannen rondom Kerst. In het najaar volgt hier meer nieuws over.

Voor komende zomer heeft de diaconie van de Agathaparochie ons gevraagd om een bijdrage voor de zomeractie. Van deze bijdrage wordt voor gezinnen die het minder hebben een extraatje georganiseerd en krijgt het jongerenwerk van Pluspunt een bijdrage. Uiteraard doen wij hier aan mee.

In de maand juni zijn enkele gemeenteleden met de PKN Bloemendaal naar het Roosevelthuis in Doorn geweest. Daar deden zij mee aan de vakantie rond het thema Kunst en Vliegwerk. Een leuke, ontspannende, maar ook inspannende week mocht ik van de diverse deelnemers horen.

Om onze activiteiten mogelijk te blijven maken rekenen we op uw steun, deels middels de volgende collectiedoelen.

De komende maand zullen we collecteren voor:

- 21 juli diaconie algemeen
- 28 juli vakantieproject
- 4 aug diaconie algemeen
- 11 aug stille hulp
- 18 aug diaconie algemeen
- 25 aug bloemenfonds
- 1 sept diaconie algemeen
- 8 sept diaconie algemeen

De diaconie

Gedicht van Alett

uitgesproken door Yvonne bij de opening van de kerkenraadsvergadering

hier op de brug
tussen toekomst en verleden
kijk je misschien vooruit
maar misschien ook achterom
naar dagen van zon
of ook van storm en regen
of mist, die 't zicht belemmerde
op de horizon
maar door alles, alles heen
hoop ik dat je mocht weten:
'al zing ik niet altijd,
Hij liet me nooit alleen'
en ondanks vragen, zorgen
is er de hoop voor morgen
want wat het jaar ook brengt
Hij gaat met ons mee

COLLECTEN/GIFTEN april t-m juni 2024

wekelijkse collecten		per bank ontvangen	
7-04-24	13,00	8-04-24	10,00
14-04-24	37,00	14-04-24	10,00
21-04-24	24,15	9-05-24	25,00
28-04-24	14,60	20-05-24	25,00
5-05-24	19,65	5-06-24	50,00
9-05-24	9,50		
12-05-24	12,70		
19-05-24	82,50		
26-05-24	21,85		
2-06-24	58,40		
9-06-24	11,00		
16-06-24	15,65		
23-06-24	24,20		
30-06-24	32,40		
TOTALEN	376,60		120,00

Namens de diaconie hartelijk dank voor uw giften.
Jaap, penningmeester

DIACONIE

Het banknummer van de diaconie is: NL 97 ABNA 0565 729 780

Rekening op naam van: DIAC. PROT. GEM. ZVT.

Bij stortingen graag doel vermelden: zoals Bloemfonds, Diaconie,
Zending of doel van de zondagse collecte.

ING nummer t.n.v. Ontvanger Protestantse kerk Zandvoort (Kerkbalans)

IBAN nummer: NL22 INGB 0000042789

ING nummer t.n.v. Kerkrentmeesters Protestantse kerk Zandvoort

IBAN nummer: NL61INGB 0000089908

ING nummer Protestants Kerkblad Zandvoort: NL74 INGB 0003534532

ING nummer Solidariteitskas: Kerkelijk Bureau NL12 INGB 0000478305

20 jaar Protestantse Kerk in Nederland

Het jubileum van de Protestantse Kerk is voor Piet de Jong een reden om terug te blikken. Met een scheef oog naar de cijfers.

Op 1 mei 2024 bestond de Protestantse Kerk in Nederland (PKN) 20 jaar. Op 12 december 2003 hadden de synodes van de drie Samen-op-weg kerken al afzonderlijk gestemd. In alle drie kerken stemden tweederde of meer van de synodeleden voor de vereniging.

's Avonds werd de vereniging officieel getekend in een viering in de Domkerk van Utrecht in aanwezigheid van koningin Beatrix en andere hoogwaardigheidsbekleders. Ook waren er vertegenwoordigers en leiders uit andere kerken aanwezig, zoals kardinaal Alfrink.

Vanaf 1 mei 2004 bestond de PKN ook echt. Het moderamen vond dit blijkbaar geen reden voor een bijzondere jubileumviering zoals in 2014 in Nijkerk. Toen was koning Willem-Alexander aanwezig en werd het op tv uitgezonden. In Utrecht zal men gedacht hebben dat een bijzondere viering pas bij 25 jaar in aanmerking komt.

Bergafwaarts

Ik kan dat wel volgen maar vind het ook jammer. Twintig mag geen bijbels getal zijn, maar vijfentwintig al helemaal niet. Twintig is altijd nog de helft van veertig. Dan ben je in de woestijn *voorbij the point of no return*. En of er over vijf jaar nog genoeg mensen zijn die het kunnen navertellen?

Trouwens: zal er over vijf jaar nog iets te vieren zijn? Zijn we er nog als christenen in Nederland? En met hoeveel? Het laatste rapport van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) is over dit punt weer voorspelbaar somber. Vlak voor het Paasfeest- nota bene in de Stille Week- bracht het een rapport uit over de ontkerkelijking van Nederland gedurende de laatste 125 jaar.

Als dominee in de PKN voel je hem dan wel aankomen: de ontwikkeling is meer dan zorgelijk. De grafiek van ontkerkelijking in ons land gaat alleen maar naar beneden. Even redelijk stabiel rond 2010 gaat het nu alweer jaren in de hoogste versnelling bergafwaarts. De stand is nu dat vier van de tien Nederlanders nog iets hebben met kerk en geloof. Slechts 12 procent bezoekt regelmatig een kerkdienst; overigens de protestanten het vaakst. Dat dan weer wel.

Van dit soort rapporten word je als dominee niet blij. Maar ook weer niet superverdrietig. Afgezien van de gedachte dat dit soort onderzoekers steeds

hetzelfde frame volgen van neergang, zijn er genoeg hoopvolle ontwikkelingen. Twintig jaar PKN heeft in elk geval de harde secularisatiewind tot nu toe overleefd en zelfs twee coronajaren. We zijn er nog steeds.

Het was gelukkig snel Pasen. Dat begint steeds meer een hype te worden. In veel plaatsen deden mensen belijdenis van het geloof, ook in een stad als Rotterdam. Overall laten mensen zich dopen en laten ouders hun kinderen dopen. Diensten rond Pasen zijn overall een succes.

Ik preekte onder andere over de woorden van Lucas: 'Zij konden het niet geloven van blijdschap' (Luc. 24:41). Hoe zouden de onderzoekers van het CBS zulke 'ongelovigen' registreren, dacht ik even: u kijkt wel erg blij, maar u gelooft niet, zegt u?

Loslaten en verenigen

Er is in elk geval genoeg reden om dankbaar te zijn voor de vereniging van 2004. Was de vereniging nog langer vooruitgeschoven, alle kans dat we als hervormden, gereformeerden en lutheranen nog steeds verwickeld waren in het huiswerk van koning kerkorde. Het CBS-rapport laat onder andere zien dat veel ontkerkelijking in ons land te maken heeft met een ongeneeslijke protestantse zucht naar afscheiding, zuivering, elkaar loslaten en dan weer verenigen. Dat spoor werd in de negentiende en twintigste eeuw steeds vaker gegaan. Evangelical en migrantenchristenen hebben helaas ook geen gave voor verenigen. Zij bidden oprecht voor eenheid, willen soms niet eens 'kerk' genoemd worden of nemen elkaar de maat over de leer, maar vinden elkaar slechts in losse verbanden. Wel maakten vrijgemaakten en Nederlands gereformeerden een einde aan hun familietwist. Hopelijk lukt dat de christelijke gereformeerden ook en blijft het 'toch niet verteerd'. Want scheiden en scheuren- je speelt echt met vuur en niet het vuur van de Geest. En vuur doet veel pijn. In de Protestantse Kerk weten we daarvan.

Zelf kon ik het me twintig jaar geleden niet voorstellen dat na veertig jaar inspanning de vereniging van drie kerken toch oorzaak zou worden van een nieuw kerkgenootschap: de Hersteld Hervormde Kerk. Er was vaak mee bedreigd. Meteen na 12 december 2003 werd daarom een commissie geïnstalleerd van achttien mensen: de Commissie van bijzondere zorg. Haar taak was om zo veel mogelijk geharrewar op het grondvlak op te vangen en uiteengaen te voorkomen.

Ik herinner me een heel vreemde eerste bijeenkomst. Er lag een longlist van alle gemeenten op tafel. Er werd een shortlist opgesteld van gemeenten waar we dezelfde week nog op af gingen. De architecten van de Hersteld Hervormde Kerk hadden daarvoor echter al een blauwdruk opgesteld die natuurlijk ons ook onder ogen kwam. Na 1 mei 2004 moest er gekozen worden.

Aan ongeveer vijftig predikanten werd een ontslagbrief gestuurd met de datum waarop de pastorie verlaten moest worden. Ik voelde me die week belabberd. Woensdags sprak ik nog een collega van wie ik wist dat zijn ontslagbrief vrijdag op de mat zou liggen. Maar veel emotie, verdriet of tranen heb ik als commissielid niet waargenomen. Eerder verbeterheid, gesprek mijndend.

Terug naar de kern

Zo ging de Protestantse Kerk in 2004 van start. Ook om de breuk niet te vergeten lijkt mij regelmatige herdenking van het ontstaan van de Protestantse Kerk heel zinvol. In de afgelopen twintig jaar zijn we in de Protestantse Kerk van 2,1 miljoen naar 1,5 miljoen gegaan. Dat komt deels door plaatselijke fusies waarbij veel kaartenbakken zijn opgeschoond, maar vooral door massaal wegblijven van veel gewone leden.

Veel goedbedoelde gemeente-opbouwplannen ten spijt. Daar heb ik nooit echt in geloofd. Als kerk moeten we wel met de tijd meegaan, maar we hebben onze eigen agenda. Wij zijn een 'Woord-kerk'. Back to basics was een tijdje ons protestantse wachtwoord. Na twintig jaar zeg ik: onze corebusiness en onze *specialité de la maison* zijn: de Schriften lezen, uitleggen, verkondigen. Vieren, voorbede doen en God loven. En verder geen kerken meer dichtdoen of afbreken.

En, weliswaar met een miljoen minder betrokken mensen, hoopvol en opgewekt de toekomst inkijken. De kerk is niet van ons, de kerk is van God. Zorgen om de afbraak van kerk en geloof in ons land volg ik al minstens vijftig jaar. Pater Jan van Kilsdonk (1917-2008) moet eens gezegd hebben: 'Het is met de kerk hopeloos, maar niet ernstig.' Die zin heb ik vaak voor mezelf herhaald. Ziende op Christus, Heer van de kerk.

Piet de jong is emeritus predikant in de PKN en was onder andere twintig jaar predikant in Rotterdam-Delfshaven, in de Oude of Pelgrimvaderskerk.

uit Woord & Dienst, mei 2024

